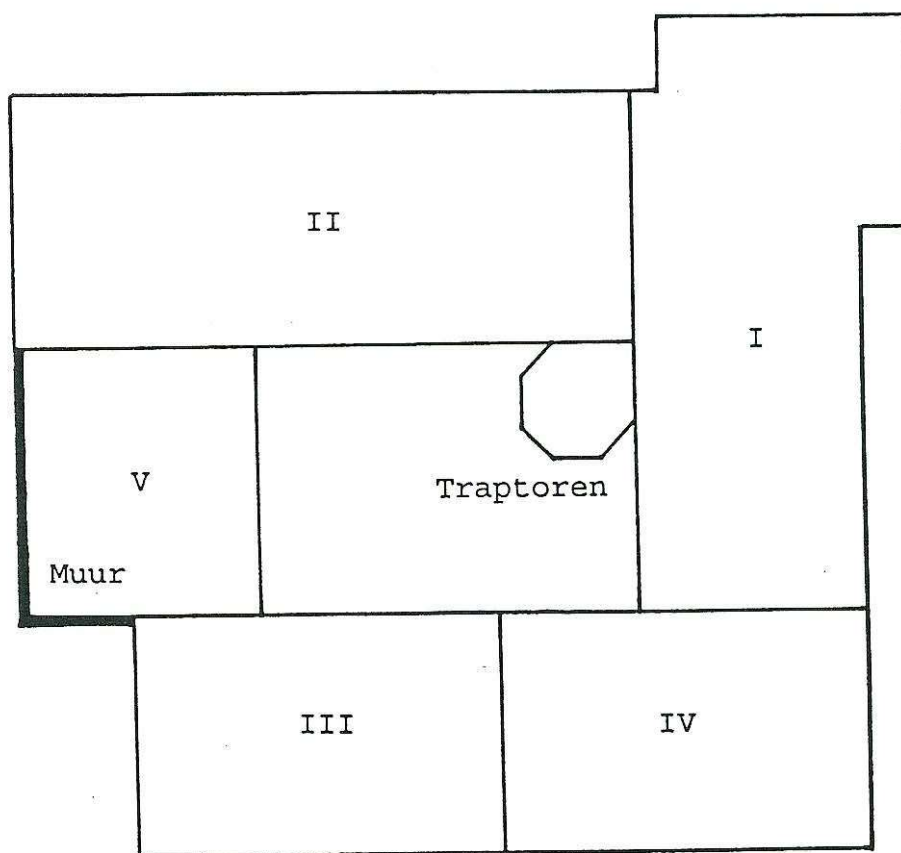

HET HUIS WELEVELD ARCHEOLOGISCH BEZIEN

Was het terrein van de archeologie in oorsprong gedefinieerd als de periode vóór de geschreven geschiedenis, tegenwoordig is deze definitie steeds minder scherp van toepassing. Naast het werken binnen deze oorspronkelijke begrenzing, begeeft de archeoloog zich steeds vaker op het terrein van de historie. Het onderzoek richt zich dan op aanvulling van bekende feiten, omdat we steeds nauwkeuriger willen weten hoe het vroeger is geweest.

In de archeologie bestudeert men grondsporen en vergelijkt die met historische bronnen. Maar ook voorwerpen worden bestudeerd om na te gaan hoe en wanneer ze werden gemaakt en voor welk doel ze werden gebruikt. Ook de restauratie wordt gerekend tot het terrein van de archeologie. Dit wordt daardoor een onderzoeksterrein met veel specialismen waarbij ook gebruik wordt gemaakt van andere wetenschappen.

Zo leren de stenen, gevonden in de gracht van Het Weleveld, ons iets over de bouwhistorie van dit complex. Gebouw I is b.v. gebouwd van kloostermoppen, stenen van $\pm 28 \times 14 \times 7$ cm. Dit deel van het complex is vermoedelijk het oudste. Later is

Schetsmatig grondplan van
de havezathe Het Weleveld.

daar gebouw II haaks tegenaan gezet. In dit tweede gebouw is dan ook veel meer zandsteen verwerkt. De bakstenen waaruit het is opgebouwd zijn ook iets kleiner dan die in gebouw I, maar horen nog wel bij de als kloostermoppen aangemerkte klasse van stenen. In dezelfde periode waarin gebouw II tot stand kwam, is vermoedelijk ook, in de binnenhoek die door beide gebouwen wordt gevormd, een traptoren gebouwd. Hiermee werd een rechtstreekse verbinding van buiten met de eerste verdieping van beide gebouwen verkregen.

In een later stadium is gebouw III met de toegangspoort tot de gebouwen neergezet. Hier is zandsteen, maar ook gele ijsselsteen verwerkt (stenen, vernoemd naar de Hollandse IJssel). De gebruikte stenen kwamen echter waarschijnlijk uit Friesland waar ook geel bakkende zeeklei werd gewonnen. Gebouw IV is niet via de stenen te dateren en het is onduidelijk of het bij I of III gehoord heeft. We weten uit de historie dat er een siergevel voorgezet is om het aanzien van het huis te verfinaien. Vermoedelijk is in de periode waarin gebouw II werd gebouwd, ook een muur geplaatst om de binnenplaats te vormen en de verdedigbaarheid te vergroten.

In een nog later stadium, en vermoedelijk ten tijde van de sloop van de traptoren, is gebouw V geplaatst en is de muur die hier stond gesloopt. Hierover is echter onzekerheid.

Gebouw V kan zowel uit bouwfase I, II als III stammen, maar het meest waarschijnlijke is fase I. Dit gebouw was waarschijnlijk met gewone veldovenstenen gebouwd van een nu nog gangbaar steenformaat.

Zo kunnen de stenen afkomstig uit de nu weer herstelde gracht van Het Weleveld, ons iets vertellen over de bouw van deze havezathe. Door deze gegevens aan de uit historische bronnen verkregen gegevens toe te voegen, wordt het hele verhaal weer iets completer.

J. van Nuenen

Zo as n boom valt blif he liggen